

§ 123

Motion (SD) om revidering av vänortssamarbeten

Ärendenr 2024/2278-1.1.1.5

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet med motiveringen att hur civilsamhället påverkas av ett avbrutet samarbete behöver utredas.

Reservationer

Dexter Krokstedt (SD), Ilkka Isaksson (SD), Ingrid Cannerfelt (SD), Thomas Larsson (SD), Arvid Persson (M), Fredrik Wiberg (M) och Inger Oja (M) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in en motion om revidering av vänortssamarbeten.

Motionären skriver följande:

"Vänortssamarbeten har historiskt sett varit ett sätt att främja internationellt utbyte och samarbete mellan kommuner. Det kan i vissa fall finnas ett värde i att samarbeta över nationsgränserna, men i sådana fall bör samarbeten främst prioriteras inom Norden, med undantag för särskilt motiverade fall. Ett exempel på ett sådant fall torde vara Ukraina.

Luleå kommun har i dagsläget vänortssamarbeten med flera internationella orter, däribland orter i Spanien, Nicaragua och Bosnien. Dessa samarbeten kräver både tid och resurser i form av administration, planering och ibland resor. Till exempel har Luleå kommun deltagit i ett luciasamarbete med en ort på Gran Canaria, där politiker och kommuninvånare har skickats för representation. Vad denna resa tillför Luleåborna är i högsta grad oklart. Sverigedemokraterna ser inte hur en sådan resa på något sätt kan gynna skattebetalarna i Luleå kommun.

Det är inte rimligt för en förhållandevis liten kommun i norra Sverige att underhålla vänortssamarbeten med orter i tropiska länder långt bort från Sverige. Av denna anledning anser Sverigedemokraterna att det inte är försvarbart för Luleå kommun att fortsätta samarbetet med följande orter:

- Santa Lucia de Tirajana, Gran Canaria, Spanien
- Puerto Cabezas, Nicaragua
- Zenica, Bosnien Hercegovina"

Med anledningen av det som står skrivet i motionen föreslår motionären kommunfullmäktige:

1. Att Luleå kommun avslutar vänortssamarbetena med följande vänorter: Santa Lucia de Tirajana, Puerto Cabezas och Zenica.
2. Att en översyn görs av kommunens övriga vänortssamarbeten för att granska hur de gynnar medborgarna i Luleå kommun.
3. Att framtida vänortssamarbeten endast sker med kommuner inom de nordiska länderna, med undantag för särskilt motiverade fall såsom ett samarbete med en ort i Ukraina.

Kommunfullmäktige har beslutat 2024-12-16 § 193 att motionen får ställas och överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att bifalla motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbetena med Puerto Cabezas och Zenica. Anledningen till detta är att det inte har funnits något samarbete med de två vänorterna på länge och att det inte finns några planer att påbörja något samarbete.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att avslå motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbete med Santa Lucia de Tirajana. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att det genomförs en översyn av samarbetet först för att undersöka om det finns ett fortsatt intresse hos de berörda förvaltningarna när det gäller samarbete med Santa Lucia inom språkutveckling, skol- och ungdomsutbyte, kulturutbyte med mera.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att avslå motionens förslag nummer två avseende att göra en översyn av kommunens övriga vänortssamarbeten. Översyn av vänortssamarbetet med Santa Lucia föreslås att genomföras i samband med motionens förslag nummer ett avseende avveckling av vänortssamarbete med Santa Lucia. Vänortssamarbetena med Puerto Cabezas och Zenica föreslås att avslutas. Vänortssamarbeten med Tromsö och Kemi är en del av kommunens prioriterade samarbeten inom närområden enligt kommunens översiktsplan.

Kommunens framtida samarbeten och geografiska prioriteringar för samarbete styrs av Luleå kommuns översiktsplan. Nordiskt samarbete som motionären refererar till i sin motion är en del av närområdet och den arktiska plattformen.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-07 § 91 att ingå samarbete med Ivano-Frankivsk i Ukraina. Med anledning av detta föreslår kommunstyrelseförvaltningen att anse förslag nummer tre som besvarad.

Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att genomföra en översyn av Luleå kommuns vänortssamarbete med Santa Lucia.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-05-05 § 70 föreslagit kommunfullmäktige besluta att bifalla motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbetena med Puerto Cabezas och Zenica, avslå motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbete med Santa Lucia de Tirajana, avslå motionens förslag nummer två avseende att göra en översyn av kommunens övriga vänortssamarbeten, och anse motionens förslag nummer tre som besvarad. Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att genomföra en översyn av Luleå kommuns vänortssamarbete med Santa Lucia.

Kommunstyrelsen har 2025-06-02 § 136 föreslagit kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbetena med Puerto Cabezas och Zenica, avslå motionens förslag nummer ett avseende att avsluta vänortssamarbete med Santa Lucia de Tirajana, avslå motionens förslag nummer två avseende att göra en översyn av kommunens övriga vänortssamarbeten, avslå motionens förslag nummer tre, och att kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att genomföra en översyn av Luleå kommuns vänortssamarbete med Santa Lucia.

Sammanträdet

Mathias Karvonen (V) föreslår återremittera ärendet med följande motivering:
Det har framkommit att civilsamhället har haft ett kontinuerligt utbyte med en av vänorterna, hur civilsamhället påverkas av ett avbrutet samarbete behöver utredas.

Dexter Krokstedt (SD) föreslår att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Mathias Karvonens förslag om återremiss under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Votering begärs och genomförs där en Ja-röst innebär att ärendet återremitteras, en Nej-röst innebär att ärendet ska avgöras idag.

Efter rösträkning redovisar ordföranden att 59 röster avlagts vara 42 ja-röster och 14 nej-röster. Tre ledamöter avstår från att delta i omröstningen. Omröstningen resulterar i att kommunfullmäktige bifaller Mathias Karvonens förslag om återremiss.

Beskrivning av ärendet

Luleå kommun har fem vänorter i dagsläget:

- Kemi, Finland
- Tromsø, Norge
- Santa Lucia de Tirajana, Gran Canaria, Spanien
- Puerto Cabezas, Nicaragua
- Zenica, Bosnien Hercegovina

Med vänorterna Tromsø och Kemi finns ett pågående samarbete, bland annat via internationella nätverk och organisationer, medan samarbetet med Puerto Cabezas och Zenica är vilande.

Med Puerto Cabezas inleddes en vänortsrelation 1988, dock utan skriftligt avtal. Inledningsvis bestod samarbetet mycket av insamlingar i Luleå av sådant som behövdes i Puerto Cabezas, bland annat till en skola för synskadade. Sedan dess har vänortsrelationen i praktiken varit vilande.

Med Zenica ingick Luleå kommun ett vänortsavtal 1997. I enlighet med vänortsavtalet har samarbetet handlat om demokrati, administration, infrastruktur, utbildning, socialtjänst, miljöfrågor och IT. Det har inte funnits något samarbete med Zenica på länge.

Vänortsrelationen med Santa Lucia bygger på det långvariga arbete som Lionsföreningen i Luleå har bedrivit som innebär att en av Norrbottens luciakandidater årligen deltog i Luciatraditionen i Santa Lucia de Tirajana. Inom ramen för vänortssamarbetet med Santa Lucia har det genomförts några gemensamma projektet med fokus på ungdomar, skolutbyte och erfarenhetsutbyte kring bland annat förebyggande åtgärder för att minska tidiga skolavhopp. I dagsläget finns det inga gemensamma pågående projekt med Santa Lucia.

Luleå kommun har även ett samarbetsavtal med Uleåborgs stad för att tillsammans främja hållbar tillväxt och attraktivitet i vår gemensamma region.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-04-07 § 91 att ingå samarbete med Ivano-Frankivsk i Ukraina.

Dialog

Dialog har förts med kommunstyrelseförvaltningens näringslivskontor.

Beslutsunderlag

- Motion (SD) om revidering av vänortssamarbeten, KLF Hid: 2024.12168
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande motion (SD) om revidering av vänortssamarbeten, KLF Hid: 2025.4633
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-05-05 § 70, KLF Hid: 2025.4965
- Kommunstyrelsens beslut 2025-06-02 § 136, KLF Hid: 2025.6101

Beslutet skickas till

Motionären

Kommunstyrelseförvaltningen, näringslivskontoret